

A közgyűlés döntése 900 épületet védhet meg

Újabb darab tűnt el a szegedi városképből

Annak ellenére, hogy viszonylag sok helyi védelem alatt álló értékes épületet óv meg Szeged, időről időre figyelemreméltó házak tűnnek el a városképről. Mint legutóbb az újszegedi Korondi-villa, amely nem először kavart vihart.

A földdel tette egyenlővé új tulajdonosa a dél-újszegedi villasor utolsó darabját a Korondi utca 7. szám alatt. Az orvosi rendelő melletti lakóház – *Bátyai Gitta* készülő helytörténeti kötetének adatai szerint – a hajdani Gyömbér-féle rózsakert telkén épült. A harmincas években tisztviselők villáit húzták fel ott, ám a hetvenes években az akkori tanács a bontásáról határozott, a lakóknak a szomszédos panelházakban adtak helyette cserelakást. A rombolás nagy port vert fel akkoriban, tévérport is foglalkozott vele, sőt többen belehaltak patinás épületük elvesztésébe.

HELYI VÉDELEM ALATT ÁLLÓ ÉPÜLETEK		
Település	Védett	Várólistán
Szeged	291	589
Debrecen	274	–
Győr	100	–
Pécs	75	20–30

Forrás: DM-gyűjtés DM-grafika

Ez az egyetlen ház maradt talpon, itt működött a kezdetén a magyar televízió körzeti stúdiója. Annak ellenére, hogy az újszegedieknek és a helyi civil szervezeteknek voltak elképzelései a házzal kapcsolatban, nem sikerült helyi védettséget szerezni rá. Az elmúlt télen élőláncal tiltakoztak a közgyűlés határozata ellen, a város mégis eladta az ingatlant. Az árverésen 35 millió forintért jutott hozzá *Fülöp Péter* vállalkozó, de ő azt mondja, már továbbadta. Most bontják. Méteres falait alig bírták szétverni a munkások, de ők úgy tudják, azért kellett szétverni, mert életveszélyessé vált. A környék lakói szerint nemsokára négy-ötemeletes társasház emelnek a helyén.

A Korondi utcai villához hasonlóan nem volt védett és négy éve lebontották Bálint Sándor szülőházát az alsóvárosi Pálffy ut-

cában. Védett, ezért az új lakó, a szerzői jogvédő helyi irodája „csak” a garázst távolíthatta el Szent-Györgyi Albert egykori újszegedi villája mellől. És még sorolhatnánk a példákat. Igaz az is – összevetve más hazai nagyvárosokkal –, hogy Szeged jóval több városképi jelentőségi épületét védi helyi rendelettel. (Lásd a táblázatunkat.)

Három éve a szegedi önkormányzat megbízást adott az egész város felmérésére. Az építészek szemléje nemrégiben lezárult, kétezer ingatlant javasoltak helyi egyedi oltalom alá venni. A tervtanács szűkítette a listát 598-ra; ez – mint *Sz. Fehér Éva* városi főépítész elmondta – már csak a képviselő-testület jóváhagyására vár. Persze nem egy falatban terjesztik a közgyűlés elé az összeset, hanem városrészenként haladnak. Ez örök lebontási és változtatási tilalmat jelent. Aki pedig mégis bővítené, felújítana valamit egy ilyen épületen, annak mindent engedélyeztetni kell a városnál.

A Bálint Sándor-ház már nem „elhette meg” a lajstromozást, a Korondi-villa pedig nem is szerepelt a javaslatok között. Talán a városi döntéssel még több épített érték megmenekül; nem jár úgy, mint a harminc éve készült listán szereplő kétszáz szegedi nap-sugaras ház, amelyek közül a három éve tartott szemle mindössze hetvenet talált. Közülük idén tavasszal huszonegyet vett helyi védettségű lajstromba a közgyűlés.

DOMBAI TÜNDE

SEGÍT A VÁROS

■ A helyi védelem amellet, hogy presztízs-növelő intézkedés, köztötséget is jelent. Ezért az önkormányzat negyedik éve pályázaton támogatja a védett épületek városképi részének megóvását. A költségek felére lehet pályázni. Eddig tizenegy épületre adtak pénzt, idén hat igénylés érkezett, a keret 15 millió forint.

Így nézett ki, amikor még állt a dél-újszegedi villasor utolsó épülete a Korondi utcában

Fotó: DM/DV

Szent-Györgyi egykori szegedi lakhelye az Artisjus jóvoltából megmenekült az enyészettől

Fotó: Schmidt Andrea

Egy téglá sem maradt a villából, helyére társasház épül

Fotó: Schmidt Andrea

Szauna a pincében, padláson, télikertben

Egyre kapósabbak az otthoni szaunákban

Fotó: Miskolczi Róbert

A hagyományos finn szauna és az infrakabin Szegeden is egyre több fürdőben, szépségszalonban és fitnessteremben megtalálható. A kényelem és a higiénia miatt ugyanakkor sokan már társasházi lakásuk fürdőszobájába vagy családi házuk pincéjébe, padlásterébe, télikertjébe is építtetnek szaunát.

Az ősziére fordult időben örömmel tapasztalni, hogy a szauna nemcsak átmelegít, jót is tesz egészségünknek. De a „profil” nyáron is izzasztják magukat, hiszen ez jótékonyan hat egészségükre. A fürdőkben és néhány fitnessszalonban a szauna mellé automatikusan több szolgáltatás jár: használhatjuk a medencéket, az infrakabint, a gőzkabint és az egyéb wellness-lehetőségeket. Erre utal a belépőjegyek ára is.

– A szépségszalonokban kicsi a hely, ezért leggyakrabban infrakabinokat találunk. Ennek használata nem olyan körülményes, mint a hagyományos finn szaunáé: csak egyszer kell beülni 30-35 percre, és elég a végén tusolni. A szolgáltatás Szegeden 600 és 1000 forint között már sok helyen elérhető – magyarázta *Lehocz Szilvia*, az egyik szegedi szépségszalon vezetője.

Egyre több családi házba beépítik, sőt sokan társasházuk fürdőszobájába, illetve erkélyére is besúfolják szenvedélyük ezen tárgyát.

JÓTÉKONY HATÁSOK

■ Finn hagyomány szerint a száraz szaunát 90-100 fokra hevítik. A 10-20 százalékos páratartalom és a magas hőmérséklet hatására a vérkeringés fokozódik, a test izzadtságot termel, ezáltal méregtelenítünk. Északi rokonaink ruhátlanul szaunáznak, így egész bőrfelületünk zavartalanul izzadhat. A szaunában töltött tíz-tizenöt perces időszakok között hideg zuhanyt vesznek, és pihennek. Az ókori görögök, rómaiak, később pedig a törökök fürdőkultúrájához is hozzátartozott a gőz. A finn szauna száraz klímájához képest a gőzkabinban csak 40-50 fokos a hőmérséklet, de a páratartalom megközelítheti a száz százalékot. A bőrt folyamatosan hidratálja, jó hatással van a légúti megbetegedések és a reuma kezelésére. Az infrakabin ugyancsak kíméletes módszer. Itt a fény hatására indul meg a fokozottabb izzadás. Egyszer fél órát kell a 40-60 fokos kabinban tölteni, és csak a végén szükséges tusolni. A szív- és érrendszeri betegségben szenvedők számára ez a legkíméletesebb módszer.

– Több mint tíz éve van a családi házunk téli kertjének sarkában szauna. Korábban a hagyományos finn változatot használtuk, nem olyan régen cseréltük le infrakabinra. A férjem szívinfarktust kapott, és az orvosok a kíméletesebb módszert javasolták – avatott be *Kiss Anna*, aki azt is elmondta, a szauna intim terület, sosem szerettek közösségben szaunázni. Heti kétszer-háromszor kapcsolják be a kabin, és gyakran barátait is áthívják, nagyokat beszélgetnek ilyenkor. – Sokkal higiénikusabbnak tartjuk, mint a fürdők szaunáit, ráadásul kényelmesebb – fűzte hozzá a 65 éves asszony, aki elmondta: ők csak télen használ-

ják. Fellemelegítik átfázott testüket, miközben egészségükről is gondoskodnak: méregtelenítenek. Régen ruhátlanul hevítették testüket, ma már direkt erre a célra fejlesztett frottírtöltőket vásároltak. A kicsit több mint egy méterszer egyméteres kabin 300-400 ezer forintért vásárolták, és kiszámolták 200-300 forintjukba kerül egy otthoni szaunázás.

– A vásárlók száma folyamatosan nő, az infrakabin most a legdivatosabb. Családi házak tágas folyosójára szoktunk a legtöbb szaunát beépíteni, de ez a nagy fürdőszobákba sem ritka kérés. Az esetek többségében egyedi ötletekkel fordulnak hozzánk, szeretik padlástérbe ferde tetővel és

üvegablakkal készíttetni a szaunát, de az sem ritka, hogy a pincébe vagy a magánházak erkélyén szorítanak helyet a kabinnak – osztotta meg velünk tapasztalatait *Oláh Gábor*, az egyik, szaunákat is forgalmazó cég vezetője, aki elmondta, most már egyre gyakrabban építtetnek infrakabint vagy szaunát a társasházak fürdőszobájába is, persze oda csak általában a kétszemélyes méret fér el. Új típusnak tekinthető a kombi kabin, mely tulajdonképpen az infra- és a hagyományos finn szauna ötvöze, az infrasugárzó lámpák mellett kályha is található bennük. A legújabb infrasugárzó pedig már olyan hatást keltenek, mint ha a nap perzselné bőrünket.

KANCSÁR TÍMEA

MIBE KERÜL?

■ A hagyományos finn szauna akkor ideális, ha le lehet benne feküdni. A kétszer másfél méteres kabin már elég lehet négy-hat személy számára és körülbelül 350 ezertől 600 ezer forint. Az infrakabinban ideális, ha a fény ötven centiméteren belül éri bőrünket. Egy kétszemélyes kabin már 200-300 ezer forintért megkapható. A gőzkabinok felépítése kerül a legtöbbször, minimum dupla annyiba, mint a többi típus, mert speciálisabb anyagokból és eszközökkel készül.